

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТУКАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ**

КАРАР

20 06 2022 ел

№ 1797

«2022-2024 елларга Тукай муниципаль районның авыл яшьләре» район программасын раслау турында» Тукай муниципаль районы Башкарма комитетының 2022 елның 4 мартандагы 587 номерлы каарына үзгәрешләр керту хакында

Тукай муниципаль районы авыл яшьләренең социаль һәм икътисадый активлыгын арттыру максатында, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «2019-2025 елларга Татарстан Республикасында яшьләр сәясәтен үстерү» дәүләт программасын раслау турында» 2019 елның 5 мартандагы 158 номерлы каары нигезендә

КАРАР БИРӘ:

1. «2022-2024 елларга Тукай муниципаль районның авыл яшьләре» район программасын раслау турында» Тукай муниципаль районы Башкарма комитетының 2022 елның 4 мартандагы 587 номерлы каарына үзгәрешләр кертергә: «2022-2024 елларга Тукай муниципаль районның авыл яшьләре» район программасының «Программа паспорты» бүлеген күшымта нигезендә яңа редакциядә бәян итәргә.

2. Әлеге каарны Тукай муниципаль районның рәсми сайтында һәм Татарстан Республикасы рәсми хокукий мәгълүмат порталында урнаштырырга.

Әлеге каар үтәлешен контролльдә тотуны Башкарма комитет Житәкчесенең социаль мәсьәләләр буенча урынбасары И.Ш. Барievka йокләргә.

Башкарма комитет Житәкчесе

А.Р. Хәбібуллин

Түкай муниципаль районы
Башкарма комитетының 2022
елын
номерлы карарына күшүмтэ

«2022-2024 елларга Түкай муниципаль районнының авыл яшьләре» район программы

Яр Чаллы шәһәре
2022 ел

ЭЧТЭЛЕГЕ

1. Программа паспорты
2. Программа хэл итүгэ юнэлдерелгэн проблеманың характеристикасы
3. Программаның төп максатлары һәм бурычлары
4. Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаклары
5. Гамәлгә ашыру еллары буенча планлы күрсәткечләрне расшифровкалау белән программаның максатчан күрсәткечләре исемлеге
6. Район программасын тормышка ашыру буенча чаралар

ПРОГРАММА ПАСПОРТЫ

Программаның исеме	«2022-2024 елларга Тукай муниципаль районнының авыл яшьләре» район программы (алга таба - Программа)
Программаны төп эшләүче	Тукай муниципаль районаны Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге
Программаның максаты:	Тукай муниципаль районаны авыл яшьләренең социаль һәм икътисадый активлыгын арттыру
Программаның бурычлары	<ol style="list-style-type: none"> 1. Авыл яшьләрен мәгълүмат белән тәэммин итү системасын үстерү. 2. Яшьләренең лидерлык сыйфатларын үстерү һәм яшьләр һәм яшьләр ижтимагый оешмалары инициативасы белән чыгарылган социаль әһәмиятле проектларга ярдәм итү өчен шартлар тудыру. 3. Авыл яшьләренең рухи, физик һәм иҗади үсешенә ярдәм итү. 4. ТР Тукай муниципаль района Советы каршындагы Яшьләр парламенты эшен оештыру. 5. Яшьләр ижтимагый оешмалары, хәрәкәтләре үсешенә ярдәм итү.
Программаны төп башкаручылар	<p>Тукай муниципаль районаны Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге;</p> <p>Тукай муниципаль района мәгариф идарәсе;</p> <p>Тукай муниципаль района Башкарма комитетының мәдәният бүлеге;</p> <p>Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәэммин итү һәм социаль яклап министрлыгының Тукай муниципаль районында социаль яклап бүлеге (килешү буенча);</p> <p>«Үзәк район хастаханәсе» ДАССУ (наркология кабинеты) (килешү буенча);</p> <p>Якты юл» («Светлый путь») район газетасы (килешү буенча);</p> <p>Яр Чаллы шәһәре халыкны эш белән тәэммин итү үзәгенең Тукай муниципаль района буенча филиалы (килешү буенча);</p> <p>Учреждениеләр, оешмалар, фондлар, ижтимагый берләшмәләр (килешү буенча)</p>
Муниципаль программаның максатчан күрсәткечләре исемлеге	<ul style="list-style-type: none"> - Мәдәни-ял чараларында катнашучы яшьләр саны; - иреклеләр эшчәнлегендә катнашучы яшьләр саны; - яшьләргә гражданлык һәм патриотик тәрбия бирүгә юнәлдерелгән чараларда катнашучы яшьләр саны; - сәламәт яшәү рәвешенә юнәлдерелгән чараларда катнашучы яшьләр саны; - яшьләренең ижтимагый-сәяси активлыгын күтәрүгә юнәлдерелгән чараларда катнашучы яшьләр саны; - балалар һәм яшьләр ижтимагый берләшмәләре эшчәнлегендә катнашучы яшьләр саны; - Татарстан Республикасы Тукай муниципаль района Советы каршындагы Яшьләр парламентына жәлеп итепләнгән яшьләр саны
Программаны тормышка ашыру вакыты һәм этаплары	Программаны тормышка ашыру 2022-2024 елларга исәпләнгән
Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаклары	Районның жирле бюджеты хисабына программаны финанслауның гомуми күләме 13 184 700 сум тәшкил итә. шул исәптән, еллар буенча: 2022 ел – 4 394 900 сум, шул исәптән Тукай муниципаль

	<p>районының «Яшәү урыны буенча яшьләр (яшүсмөрләр) клубы» МБУ агымдагы тотуга 3 873 900 сум;</p> <p>2023 ел – 4 394 900 сум, шул исәптән Тукай муниципаль районанының «Яшәү урыны буенча яшьләр (яшүсмөрләр) клубы» МБУ агымдагы тотуга 3 873 900 сум;</p> <p>2024 ел – 4 394 900 сум, шул исәптән Тукай муниципаль районанының «Яшәү урыны буенча яшьләр (яшүсмөрләр) клубы» МБУ агымдагы тотуга 3 873 900 сум.</p> <p>Программаны финанслау күләме фаразланган характерда һәм тиешле елга һәм план чорына бюджет проектын формалаштырганда ел саен төгәлләштерелергә тиеш</p>
Муниципаль программаның үтәлешен контрольдә тоту	Тукай муниципаль районаны Башкарма комитеты

I. Программа хәл итүгә юнәлдерелгән проблеманың характеристикасы

Хәзерге вакытта Тукай муниципаль районанда 45000нән артык кеше яши. 14 яштән 25 яшкә кадәрге яшьләр саны - 10 026 кеше.

Авыл яшьләренең, социаль төркем буларак, тулы мәгънәсендә үз социаль хәле юк. Ул хәзерге яшь буынның барлык проблемалары белән үсеш дәрәҗәсен чагылдыра торган яшь төркемен барлыкка китерә. Авылда алар тагын да ачыграк күренә. Авыл жирлегендәге яшьләр арасында тормыш дәрәҗәсенең гомуми кимүе, эшкә урнашу өчен шартлар булмау, мәдәни ихтыяжларның үсмәве, үз һәм чит кешеләрнең әхлакый бәяләренең тубән булуы аеруча кискен тора. Э моның нәтижәсе - ижади хезмәт эшчәнлегенә игътибар итмәү, жәмғиятьнең торышы өчен жаваплылык кимү, аннан читләшү.

Бүгенге көндә проект эшчәнлеген үстерү һәм авыл яшьләре арасында эшмәкәрлекне үстерү мөһим бурыч булып тора. Э бу аны социаль проектлауга, бизнес-планлаштырууга өйрәтүдән башка мәмкин түгел. Хәзер моны интернет челтәрендә дистанцион укуту ярдәмендә эшләргә мәмкин.

Социаль проектлаштыру нигезләрен үзләштерүнен актуальлекке, беренчедән, әле технологиянең барлык һөнәрләр өчен дә киң куллану өлкәсенә ия булуы белән бәйле. Икенчедән, социаль проектлаштыру логикасын һәм технологиясен белу белгечләргә аналитик, оештыру-идарә һәм башка функцияләрне, бигрәк тә дәүләт яшьләр сәясәте, физик культура һәм спорт өлкәсендә, нәтижәле гамәлгә ашырырга мәмкинлек бирәчәк. Өченчедән, проект технологияләре белгечнең хезмәт базарында көндәшлеккә сәләтлелеген тәэмин итә, социаль әһәмиятле проект эшләү һәм аны финанслауга гариза рәсмиләштерә белу - бу гамәлдәгә учреждениеләр һәм оешмалар қысаларында да, аннан тыш та үзенә эш урыны булдыру мәмкинлек.

Районның төрле өлкәләрдә (мәгариф, сәламәтлек саклау, элемтә, транспорт һ.б.) социаль икътисадый үсеше, авыл районнарында яшәү рәвешен модернизацияләү һәм эшчәнлекнең перспективалы юнәлешләре нәтижәсендә аларның җәлеп итүчәнлеген арттыру нәкъ менә авыл жирендә үз киләчәген төзөргә теләгән авыл яшьләре өчен оптималь мәмкинлекләр булдырырга мәмкинлек бирәчәк.

II. Программаның төп максатлары һәм бурычлары

Программаның максаты - Тукай муниципаль районаны авыл яшьләренең социаль һәм икътисадый активлыгын арттыру.

Әлеге максатка ирешү өчен тубәндәгә бурычлар хәл ителергә тиеш:

1. Авыл яшьләрен мәгълумат белән тәэмин итү системасын үстерү.
2. Яшьләренең лидерлык сыйфатларын үстерү һәм яшьләр һәм яшьләр ижтимагый оешмалары инициативасы белән чыгарылган социаль әһәмиятле проектларга ярдәм итү өчен шартлар тудыру.

3. Авыл яшьләренең рухи, физик һәм иҗади үсешенә ярдәм итү.
4. Тукай муниципаль районы Советы каршындагы Яшьләр парламенты эшен оештыру.
5. Яшьләр ижтимагый оешмалары, хәрәкәтләре үсешенә ярдәм итү.

III. Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаклары

Районның жирле бюджеты хисабына программаны финанслауның гомуми күләме 13 184 700 сум тәшкил итә.

Программаны финанслау күләме фаразланган характерда һәм тиешле елга һәм план чорына бюджет проектын формалаштырганда ел саен төгәлләштерелергә тиеш.

Республика, федераль бюджет һәм бюджеттан тыш чыганаклардан средстволар ел саен төзөлә торган шартнамәләр һәм килешүләр нигезендә билгеләнәчәк.

IV. Гамәлгә ашыру еллары буенча планлы құрсәткечләрне расшифровкалау белән программаның максатчан құрсәткечләре исемлеге

№	Критерий исеме	Үлчәү берәмлеге	2022 ел	2023 ел	2024 ел
1	Мәдәни-ял чараларында катнашучы яшьләр саны	кеше	6100	6200	6300
2	Иреклеләр эшчәнлегендә катнашучы яшьләр саны	кеше	470	550	600
3	Яшьләргә гражданлык һәм патриотик тәрбия биругә юнәлдерелгән чараларда катнашучы яшьләр саны	кеше	730	800	850
4	Сәламәт яшәү рәвешенә юнәлдерелгән чараларда катнашучы яшьләр саны	кеше	5700	6000	6200
6	Балалар һәм яшьләр ижтимагый берләшмәләре эшчәнлегендә катнашучы яшьләр саны	кеше	2500	2600	2700

Программа чараларын тормышка ашыру мөмкинлек бирәчәк:

- авылда социаль-икътисади үзгәртеп коруларда яшьләренең ролен арттырырга;
- яшьләрнең интеллектуаль, әхлакый һәм иҗади потенциалын арттырырга;
- яшь буын арасында милли узаңны, гражданлык һәм патриотизмын үстерергә;
- авыл яшьләренең эшлекле активлығын һәм эшмәкәрлекен үстерү, авыл яшьләрен грант нигезендә конкурсларда катнашырга, үз эшләрен башларга, аз чыгымлы һәм нәтиҗәләр программалар һәм проектлар көртергә мөмкинлек бирәчәк;
- авыл яшьләренең районның социаль-икътисадый үсеше белән кызыксынуы һәм аның бу процесста катнашырга әзерлеге;
- авыл жирлегендә уңай демографик тенденцияләрне үстерергә һәм ныгытырга;
- авыл жирлегендә социаль киеренкелек дәрәҗәсен киметергә;
- авыл яшьләренең шәһәргә қүчүен киметергә;
- халыкның дәүләт структураларына ышаныч дәрәҗәсен арттырырга.